

Pravosuđe prilagođeno djeci: Ključni pojmovi

Što su prava?	3
Što znači najbolji interes djeteta?	4
Što znači zaštita od diskriminacije?	5
Što je zaštita?	6
Što je sud?	7
Što je sudski postupak?	8
Što je građanski postupak?	9
Što je kazneni postupak?	10
Što je ročište?	11
Dokazi/iskazi djece	12
Tko je žrtva?	13
Tko je optuženik ili optuženica?	14
Tko je svjedok ili svjedokinja?	15
Što je pravo na informaciju?	16
Što je to pravo da budeš saslušan/a?	17
Što znači povjerljivost?	18
Što rade policijski službenici ili službenice?	19
Tko je odvjetnik ili odvjetnica?	20
Državni odvjetnik ili državna odvjetnica	21
Tko je sudac ili sutkinja?	22
Tko je socijalni radnik ili socijalna radnica?	23
Tko je psiholog ili psihologinja?	24
Tko je skrbnik ili skrbnica?	25
Što je roditeljska skrb?	26
Drugi ljudi koji pružaju podršku.	27
Kada je pravosuđe naklonjeno djeci?	28
Što su prostorije prilagođene djeci?	29
Što su informacije prilagođene djeci?	30
Što znači izbjegavanje odugovlačenja?	31

Što su prava?

Prava su ono što bi svako dijete na svijetu, uključujući i tebe, trebalo moći učiniti ili imati.

Na primjer, sva bi djeca trebala moći ići u školu, sva bi djeca trebala moći otići liječniku kada su bolesna, i prema svoj djeci bi se trebalo lijepo odnositi, a ne nasilno.

Što znači najbolji interes djeteta?

Kada odrasli donose odluke koje se odnose na tebe, trebaju razmišljati je li ta odluka dobra za tebe ili nije. Trebaju odlučiti samo ono što je najbolje za tebe.

Na primjer, kada se roditelji razvode, pri donošenju odluke gdje i s kojim roditeljem će dijete živjeti, treba razmišljati o tome što je najbolje za dijete, a ne što je najbolje za majku ili oca.

Što znači zaštita od diskriminacije?

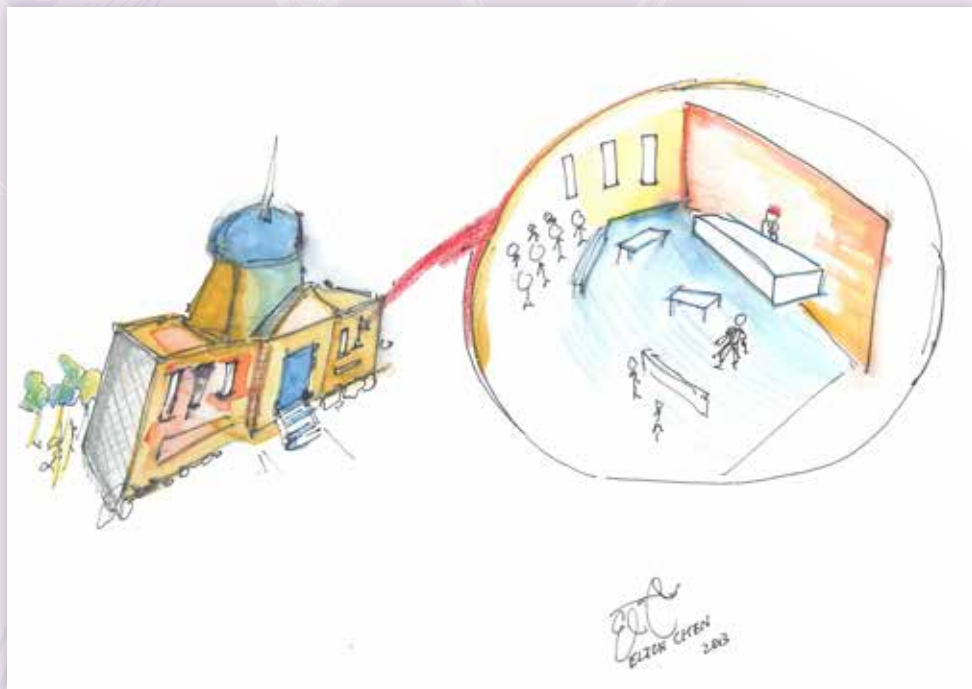
Prema svoj djeci se treba jednako odnositi, bez obzira na to tko su, gdje žive, što rade njihovi roditelji...

Međutim, nekoj djeci može biti potrebna dodatna podrška, na primjer, djeci koja su siromašna može trebati pomoć kako bi došli do novca potrebnog za kupnju školskih knjiga; djeci koja se kreću uz pomoć kolica trebat će pomoć kako bi ušli u zgrade sa stepeništem; a djeci koja ne čuju ili ne govore trebat će netko tko će s njima razgovarati na znakovnom jeziku.

Što je zaštita?

Zaštita je ono što ti pomaže da se ne bojiš da će te netko ili nešto povrijediti. Djeca trebaju biti zaštićena od štete i povreda. Zbog toga djeca trebaju tražiti pomoć ljudi koji znaju kako ih zaštititi, kao što su učitelji, majka i otac, druga osoba kojoj vjeruju.

Što je sud?

Sud je mjesto gdje ljudi koji imaju neki problem raspravljaju i pokušaju riješiti taj problem pred sućem. Ljudi na sudu će svakoga poslušati, a zatim odlučiti kako riješiti problem. Kako bi se djeca zaštitila, od djeteta se može zatražiti da odgovara na pitanja na nekom drugom mjestu, van suda.

Što je sudski postupak?

Sudski postupak uključuje sve korake koji se poduzimaju kada sud odlučuje je li učinjeno nešto što je protiv zakona, ili kada odlučuje može li se riješiti problem koji postoji među ljudima. Sudski postupak može potrajati neko vrijeme, a u njemu će sudjelovati nekoliko ljudi dajući svoja mišljenja i pričajući što se dogodilo. Na kraju će sudac donijeti konačnu odluku.

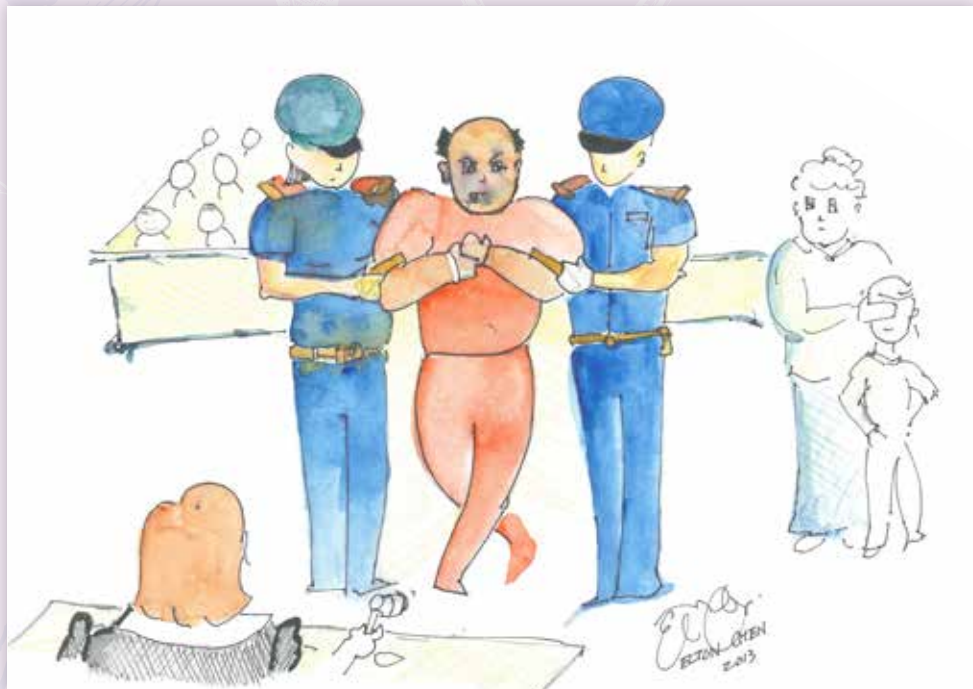
Što je građanski postupak?

Građanski postupak se provodi kada različite odrasle osobe koje rade na sudu raspravljaju o tome kako se može riješiti problem koji je nastao između dvoje ili više ljudi.

Na primjer, kada roditelji odluče da više ne žele živjeti zajedno, odluka o tome gdje će dijete živjeti donijet će se tijekom građanskog postupka.

Što je kazneni postupak?

Kazneni postupak se provodi kada različite odrasle osobe koje rade na sudu ispituju i donose odluku o tome je li počinjen zločin ili ne, te koje će biti posljedice.

Što je ročište?

Ročište je sastanak na kojem različite osobe razgovaraju i utvrđuju što se dogodilo. Te osobe su: sudac ili sutkinja; odvjetnici ili odvjetnice; osoba koja je optužena da je učinila nešto što se protivi zakonu (optuženik ili optuženica); osoba koja je bila oštećena (žrtva); osoba koja je vidjela ili čula da se dogodilo nešto što je protuzakonito (svjedok ili svjedokinja); te ponekad osobe koje su u sporu, kao na primjer par koji se razvodi.

Dokazi/iskazi djece

Ovo je situacija kada ti jedna ili više osoba postavlja pitanja o tome što se dogodilo, ili o tome što si čuo/la ili vidio/jela. Možeš odlučiti da na ova pitanja nećeš odgovoriti, ako se zbog njih nelagodno osjećaš ili plašiš, ili ako nekoga koga voliš stavljaju u težak položaj.

Tko je žrtva?

Žrtva je osoba kojoj je netko ili nešto nanijelo štetu.

Tko je optuženik ili optuženica?

Optuženik ili optuženica je osoba za koju je rečeno da je učinila nešto što se protivi zakonu.

Tko je svjedok ili svjedokinja?

Svjedok ili svjedokinja je netko tko je vidio/čuo što se dogodilo ili zna nešto što može pomoći razjasniti što je istina o onome što se dogodilo.

Što je pravo na informaciju?

Odrasle osobe trebaju ti objasniti gdje možeš pronaći pomoć, kada ćeš morati ići na sud i koliko dugo ćeš tamo ostati, tko će tamo biti prisutan, što će se događati, koja će ti pitanja biti postavljena, te kako te zakon može zaštititi. Također ti moraju objasniti kako je tvoja situacija razriješena i što to znači za tebe.

Što je to pravo da budeš saslušan/a?

Ovo se pravo odnosi na to da te ljudi kao što su suci, odvjetnici i policija slušaju. Na primjer, možda ćeš željeti da te na sudu saslušaju sudac ili odvjetnik. Pnekad se to možda neće dogoditi – na primjer ako ti to ne želiš, ili ako si premlad/a, ili ako bi se zbog toga osjećao/la nelagodno. Tvoje mišljenje morase uzeti u obzir. Međutim, odrasli mogu donijeti odluku koja se razlikuje od onoga što ti želiš. Kada se to dogodi, moraju ti objasniti zašto je donesena takva odluka.

Što znači povjerljivost?

Povjerljivost znači da samo ljudi koji rješavaju situaciju u kojoj se nalaziš smiju znati tvoju priču, ali da je moraju čuvati kao tajnu, osim ako si ti u opasnosti.

Na primjer, ako razgovaraš sa svojim odvjetnikom/odvjetnicom, psihologom/psihologinjom ili socijalnim radnikom/radnicom... o svom problemu, oni o tome ne smiju razgovarati ni s kime, osim ako bi te time doveli u opasnost.

Što rade policijski službenici ili službenice?

Policijski službenici otkrivaju je li učinjeno nešto protiv zakona, bilježe što se dogodilo, te zaustavljaju ljude koji rade nešto što nije u redu. Oni također stavljaju ljude u zatvor nakon što sudac odluči da su učinili nešto što nije u skladu sa zakonom. Policija te uvijek mora poštivati i osigurati da si siguran/na.

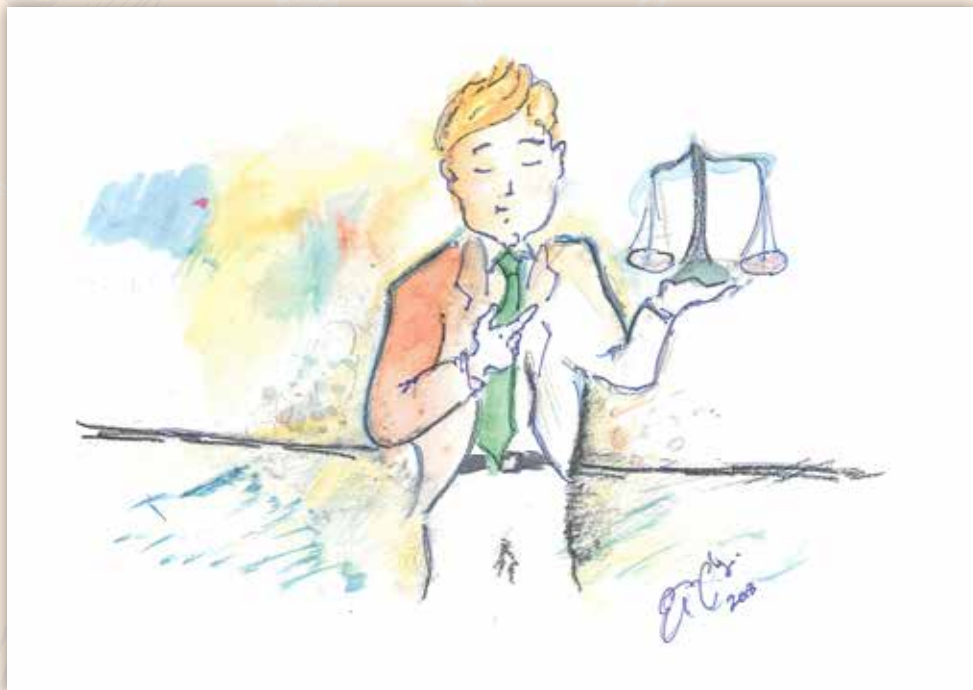
Tko je odvjetnik ili odvjetnica?

Odvjetnik/odvjetnica je osoba koja pazi da se tvoja prava poštuju i da se postupak odvija pošteno. Ako nešto ne razumiješ ili ako se ne osjećaš sigurnim, možeš razgovarati sa svojim odvjetnikom i on će ti objasniti kako ti može pomoći. Kažeš li nešto svom odvjetniku, on to mora čuvati kao tajnu.

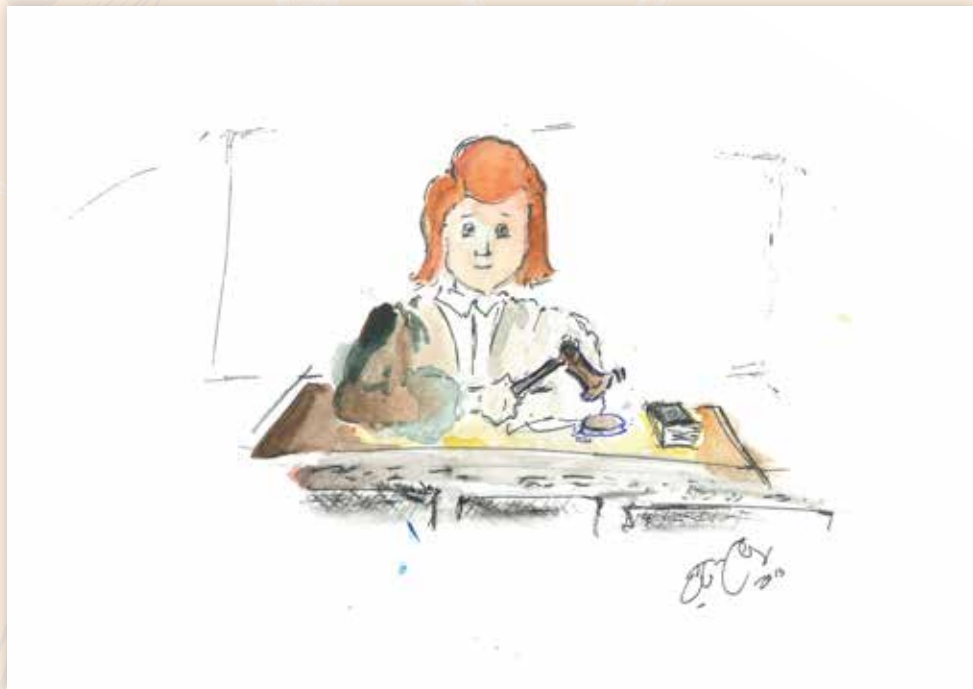
Osoba koja je optužena da je prekršila zakon također ima odvjetnika čiji je cilj pokazati da optužena osoba nije odgovorna.

Državni odvjetnik ili državna odvjetnica

Državni odvjetnik ili državna odvjetnica je osoba koja mora pokazati i dokazati da je učinjano nešto protivno zakonu, te da je za to odgovorna optužena osoba. Državni odvjetnik/odvjetnica također brani prava žrtvi i svjedoka. Državni odvjetnik/odvjetnica radi za državu kako bi zaštitio/la sigurnost svih koji žive u zemlji, uključujući tebe.

Tko je sudac ili sutkinja?

Sudac/sutkinja je osoba koja osigurava da se zakon poštuje i da svi na sudu slijede pravila. Sudac odlučuje je li učinjeno nešto prouzakonito, te pokušava pronaći rješenje za problem koji postoji između različitih ljudi.

Tko je socijalni radnik ili socijalna radnica?

Socijalni radnik/radnica je osoba koja ti može pomoći na različite načine. Socijalni radnici moraju donijeti odluku o tome kako ti trebaš biti zaštićen i kako te učiniti sigurnim ako si u opasnosti; oni mogu postavljati pitanja da bi otkrili jesi li u nevolji; oni mogu savjetovati da posjetiš druge osobe koje ti mogu pomoći.

Tko je psiholog ili psihologinja?

Psiholog/psihologinja je osoba s kojom možeš razgovarati o tome kako se osjećaš. Ako se osjećaš ljuto, tužno, uplašeno.. možeš reći svom psihologu/psihologinji. Psiholozi te slušaju i daju ti savjete kako bi se bolje osjećao/la.

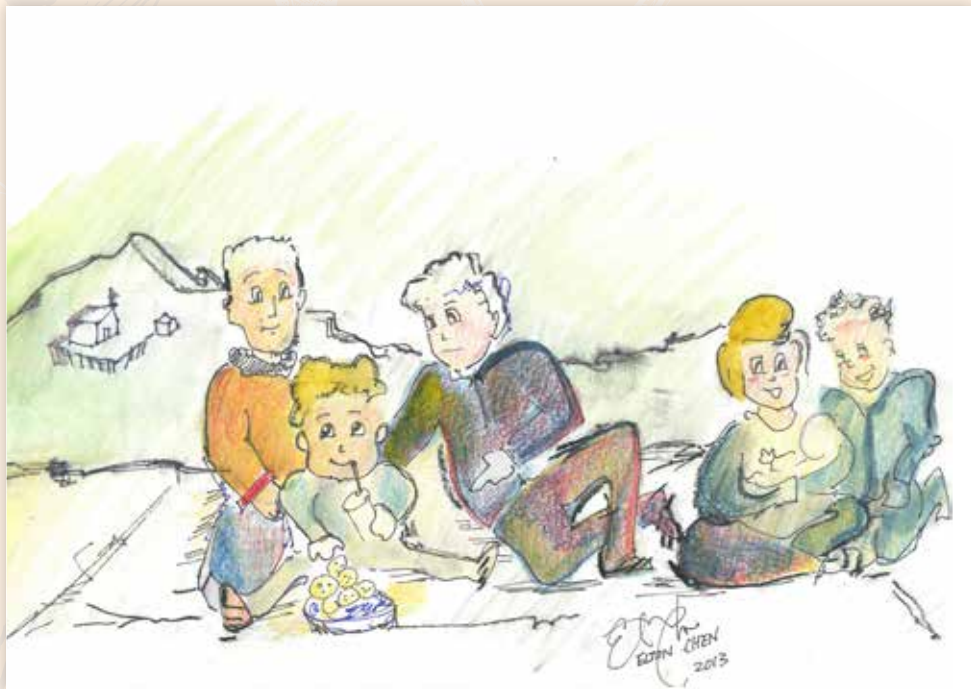
Tko je skrbnik ili skrbnica?

Srbnik ili skrbnica je odrasla osoba čija je odgovornost da brine o djetetu u situaciji kada dijete nema roditelje ili kada roditelji ne mogu skrbiti za dijete.

Na primjer, ako dijete nema roditelje i o njemu brine baka, tada je baka skrbnica.

Što je roditeljska skrb?

Roditelji su odgovorni brinuti o tebi većinu vremena. U nekim obiteljima, to može raditi samo majka, ili samo otac, ili oboje. Međutim, ponekad roditelji mogu imati probleme u međusobnim odnosima, ili mogu imati osobne probleme zbog kojih mogu povrijediti jedno drugog. Tijekom postupka na sudu može ih se pitati što misle o tvojoj situaciji.

Drugi ljudi koji pružaju podršku

Kada se na sudu raspravlja o tvom slučaju, osim ljudi koje smo već spomenuli mogu ti pomoći i drugi ljudi. Oni mogu prevesti ono što se govori na tvoj jezik, ako ne razumiješ jezik koji se govori u zemlji u kojoj se nalaziš, ili ti mogu pomoći na druge načine ovisno o tvojim potrebama.

Kada je pravosuđe naklonjeno djeci?

Pravosuđe je naklonjeno djeci kada se osigura da se ugodno osjećaš zbog načina na koji se ljudi odnose prema tebi tijekom sudskog postupka, bez obzira na to zbog čega si na sudu.

Što su prostorije prilagođene djeci?

Kada ideš na sud, u policijsku stanicu, ili negdje drugdje gdje ti ljudi postavljaju pitanja, treba postojati lijepa soba u koješ možeš boraviti i osjećati se ugodno. U sobi se mogu nalaziti igračke, olovke za crtanje, knjige, game boy, možda i neka hrana i piće... i u njoj bi se trebao/la osjećati dobro i sigurno.

Što su informacije prilagođene djeci?

Informacije i savjeti trebaju ti biti objašnjeni tako da ih možeš razumjeti, a ljudi trebaju s tobom razgovarati prijateljski i na jasan način. Treba ti biti omogućeno da postaviš sva pitanja koja želiš kako bi sve razumio.

Što znači izbjegavanje odugovlačenja?

Kada se na sudu raspravlja o situaciji u kojoj se nalazi dijete, svi koji rade na slučaju moraju djelovati brzo, a sudac mora donijeti odluku što je prije moguće. To znači da se donošenje odluka i proces trebaju odvijati bez odgoda.

Pravosuđe prilagođeno djeci: Ključni pojmovi

- POPIS OPĆIH POJMOVA
- POPIS SPECIFIČNIH PRAVA
- POPIS LJUDI UKLJUČENIH U SUDSKE POSTUPKE
- ASPEKTI NAKLONJENOSTI DJECI

European Union Agency for fundamental rights
Schwarzenbergplatz 11
1040 Wien
Austria

